

Prediker 8:14 – Wat maakt het uit hoe ik leef?

‘Wie goed doet, goed ontmoet’? Vaak is het eerder het tegenovergestelde. Prediker ziet dat ook: het goede wordt bestraft en het slechte beloond. Waarom zou je dan nog goed leven?

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: GKB Gezang 121 : 1 en 4

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: LvK Lied 429 : 1, 2 en 3

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: Prediker 8 : 1 – 17

Zingen: Psalmen voor Nu 42/43

Preek over Prediker 8 : 14

Zingen: Psalm 37 : 1, 3 en 5

Kinderen terug

Lezen wet

Zingen: GKB Gezang 23

Gebed

Collecte

Zingen: Psalm 138 : 1 en 4

Zegen

Wat maakt het uit hoe ik leef?

Inleiding

dia 1 – schoonmaakrooster

Je moet wel eens wat doen waar je geen zin in hebt.

Je kamer opruimen bijvoorbeeld, of de afwas.

Stofzuigen, toilet schoonmaken, vuilnisbak legen, enzovoort.

Vervelende klusjes, vind ik tenminste,

maar het moet nou eenmaal gebeuren.

Dan kun je er maar beter een rooster voor maken!

In het studentenhuis waar ik gewoond heb, hadden we zo'n rooster.

We waren er al snel achter dat als er geen rooster was, er in huis ook niets gebeurde.

We zeiden dan ook:

'je kunt hier van de vloer eten, er ligt genoeg.'

Oke, ik overdrijf...

dia 2 – wc schoonmaken

Maar ook met het schoonmaakrooster,

was het huis echt niet altijd brandschoon.

Op maandag keek ik op het rooster wat ik die week moest doen, bijvoorbeeld de wc schoonmaken,

en dan bedacht ik: 'de week is nog lang, dat komt aan het einde van de week wel.'

Op vrijdag vond ik de wc eigenlijk helemaal niet zo vies,

en er zijn natuurlijk veel leukere dingen te doen dan de wc schoonmaken.

En ik was niet de enige die er zo overdacht.

Niemand ook die er een probleem van maakte,

dus waarom zou je het jezelf moeilijk maken?

Zo kan het natuurlijk niet altijd doorgaan, de wc wordt elke week viezer.

Uiteindelijk heeft iemand er veel werk van,

helemaal omdat het de weken daarvoor niet goed is gedaan,

en het ergste: dat niemand je even bedankt dat de wc weer schoon is.

Na een tijdje bedachten we dat we ons toch beter aan het roosters moesten houden,

dat hielden we met elkaar weer een paar weken vol,
en daarna ging het weer net zo als daarvoor.

Waarom zou je het jezelf moeilijk maken met vervelende klusjes.

Als je het niet doet is er geen haan die er naar kraait,
en als je het wel doet, is er niemand die je een compliment geeft.

dia 3 – wat maakt het uit hoe ik leef?

Waarom zou je?

Dat is de vraag die Prediker zich ook stelt.

Nee, niet over het huis schoonmaken.

Meer over het hele leven:

waarom zou je goed leven als je er toch niet voor beloond wordt?

Wat maakt het uit hoe ik leef?

1. Het leven klopt niet

dia 4 – het leven klopt niet

Kijk maar gewoon om je heen.

Is het zo dat goede mensen rijker zijn?

Is het zo dat eerlijkheid beloond wordt?

Nou, zeker niet altijd!

Het lijkt er eerder op dat hoe meer je voor jezelf opkomt,
hoe meer het je een zorg zou zijn hoe anderen het hebben,
hoe meer voorspoed je hebt.

Het leven is niet rechtvaardig.

dia 5 – goed leven gestraft, slecht leven beloond?

Zo is het altijd al geweest.

Ook Prediker kijkt om zich heen, en ziet hetzelfde.

Hij heeft het over rechtvaardigen,

mensen die leven uit liefde voor God en hun naaste
en zondaars: mensen die op zichzelf gericht zijn.

En het gekke: de rechtvaardigen krijgen wat zondaars verdienen,

het lijkt wel alsof ze gestraft worden voor hun goedheid,

terwijl zondaars weg komen met alles wat ze doen,
en er zelfs voor beloofd lijken te worden.
Zondaars wordt geen strobreed in de weg gelegd,
zij hebben een heerlijk comfortabel leven
en na hun leven worden ze met pracht en praal begraven,
terwijl rechtvaardigen hun leven lang worden opgejaagd
en daarna snel vergeten.
Dat klopt toch niet?!

dia 6 – God had het anders beloofd

Het klopt inderdaad niet.

Het klopt niet met wat God op zo veel andere plaatsen in de
bijbel belooft.

Bijvoorbeeld in Deuteronomium 7:

‘Wanneer u zich gehoorzaam houdt aan de voorschriften,
zal de Heer, uw God, (...) u zijn liefde betonen,
u zegenen en u talrijk maken.’

En dan gaat het verder met alle zegen die God geeft als je
voor hem leeft.

Wie goed doet, goed ontmoet...

Zo zou het moeten zijn, maar is het dus niet!

Wat gaat het er vaak oneerlijk aan toe.

dia 7 – Iraanse vrouw

Ik las deze week een schrijnend verhaal
over een jonge Iraanse vrouw.

In 2007 wilde een geheim agent haar verkrachten,
maar de vrouw had een mes en verdedigde zichzelf.

Als ze dat niet had gedaan was ze verkracht en daarna
vermoord.

De rechtbank heeft haar ter dood veroordeeld.

Vorige week zaterdag is ze gedood, omdat ze zich niet liet
verkrachten.

En ondertussen kunnen die schoften van IS en Boko Haram tekeer
blijven gaan,

kunnen ze ongestraft dorpen uitmoorden

en de buitgemaakte vrouwen en kinderen verkrachten.

Prediker heeft gelijk: 'rechtvaardigen valt ten deel wat zondaars verdienen'.

dia 8 – waarom zou je goed leven?

Wat ben ik dan blij met Nederland!

Zo gruwelijk is het hier, Godzijdank, niet.

Toch heeft Prediker het ook over ons.

Want als je gelooft en het goede doet,

dan is dat echt geen garantie op een mooi leven.

Je krijgt eerder stank voor dank.

De brutalen hebben de wereld.

Waarom zou je niet gewoon voor jezelf leven,

als het toch geen verschil maakt?

Waarom geloven, als Gods je er niet voor beloont?

2. Vertrouwen op God die je niet begrijpt

dia 9 – vertrouwen op God die je niet begrijpt

En dan blijft het stil bij Prediker.

Wat maakt het uit hoe ik leef?

Prediker weet het ook niet.

Hij heeft geen antwoord op waarom God niets doet,

hij begrijpt er helemaal niets van.

'Wat een leegte' zegt Prediker, 'wat is het zinloos!'

dia 10 – eerlijk over dat mensen geen antwoord hebben

Mensen willen graag antwoorden hebben.

Waarom gaat het slecht met wie goed doen en goed met wie slecht doen?

Een vraag om je helemaal in vast te bijten.

In de bijbel heeft Job die vragen ook.

Van hem wordt gezegd dat hij rechtvaardig was,

en toch wordt hij getroffen door de ene na de andere ramp.

Zijn vrienden denken het wel te snappen:

als Job getroffen wordt door zoveel ellende,

zal hij het toch op een of andere manier aan zichzelf te danken hebben.

Anders klopt het niet, en het moet kloppen.

Dan heb ik liever Prediker!

Hij zegt gewoon eerlijk: 'ik begrijp er helemaal niets van.'

Hij gelooft wel dat God uiteindelijk orde op zaken gaat stellen,

maar waarom doet God dat niet nu al?

Prediker zegt: 'bij alles wat God doet, doet hij wat hij doet. De mens is niet in staat de zin ervan te vinden.'

Wij kunnen God helemaal niet snappen.

Laten we ook niet proberen God in een systeem te krijgen.

We kunnen God niet bevatten.

Als het goed met je gaat, betekent dat niet automatisch dat God je zegent omdat hij goedkeurt wat je doet.

Als het slecht met je gaat,

betekent dat ook niet automatisch dat God je straft.

Wat God doet, doet hij, ook al kunnen we het niet begrijpen.

dia 11 – toch blijven geloven

En toch zegt Prediker niet:

'God, wat bent u oneerlijk!

U doet mooie beloften, maar maakt er niets van waar.

U bent onbetrouwbaar, zo hoeft het voor mij niet.'

Nee, helemaal niets daarvan.

Prediker blijft vertrouwen, hij blijft eraan vasthouden:

'het zal een mens die ontzag voor God heeft goed vergaan.'

Hij begrijpt er niets van, hij ziet er niets van,

en toch blijft hij geloven.

Die Iraanse vrouw, die gedood is omdat ze niet verkracht wilde worden,

heeft een afscheidsboodschap nagelaten aan haar moeder.

Ze is moslim, maar van haar vertrouwen op Gods gerechtigheid kunnen christenen veel leren:

"Mijn lieve moeder, smeeik dat na de galg

mijn hart, nieren, ogen en alles wat getransplanteerd kan worden

aan iemand cadeau wordt gegeven.

Laat de ontvanger mijn naam niet weten,

accepteer geen boeket of gebed als dank.
De wereld haat ons, gunt me geen plek.
Daarom omhels ik de dood.
Omdat ik in Gods rechtszaal de inspecteurs, de rechter en de opperrechters van dit land zal dagen om hun onverschilligheid en leugens.
Lieve mama, huil niet,
ik zal gerechtigheid krijgen als ik in Gods rechtszaal sta.”

3. Jezus keert de zaken om

dia 12 – Jezus keert de zaken om
Vertrouwen dus op God,
ook al snap je niets van hoe oneerlijk het leven is,
ook al lijkt het helemaal niets uit te maken hoe je leeft.
Maar doet God dan helemaal niets?

dia 13 – in de woorden van Prediker herken je Jezus
‘Rechtvaardigen valt ten deel wat zondaars verdienen.’
Dat kun je herkennen in de wereld,
want zo gaat het inderdaad vaak.
Maar dat is niet alles,
in die tekst kun je ook Jezus herkennen!
De Rechtvaardige, Jezus, valt ten deel wat zondaars, jij en ik, verdienen.

Jezus is rechtvaardig bij uitstek.
Consequent bleef hij doen wat goed is.
Hij hield van zijn Vader, hij hield van mensen.
Maar hij werd er niet voor beloond.
Jezus was niet rijk en had geen onbezorgd leven.
Bij sommige mensen was hij populair, maar ze begrepen hem niet.
Jezus had vooral vijanden.
Hij kreeg de doodstraf,
zijn misdaad was dat hij goed was.
Daar kan de wereld niet tegen.

dia 14 – God komt in de oneerlijkheid

Dit is het wonder van Jezus.

Als ik Prediker lees, als ik hoor over die Iraanse vrouw,
dan wordt ik woedend over hoe het in de wereld gaat.

Alles in mij komt in opstand tegen zo veel onrecht.

En dan maakt God van het onrecht het mooiste dat er is!

God maakt nu nog geen einde aan al die oneerlijkheid,
hij gaat juist midden in de oneerlijkheid staan.

Hij laat het over zich heen komen, hij verzet zich niet,
elk kwaad beantwoordt hij met het goede.

En dan begint hij iets nieuws,
de vloek wordt omgebogen in een zegen.

Zo wordt Jezus onze redder.

Dat is pas niet te begrijpen!

Jezus keert de zaken om.

dia 15 – God keert alles om

Nee, het leven klopt niet, nog altijd.

Maar de omkering van Jezus gaat verder.

Jezus zegt, in Matteüs 5:

‘Gelukkig wie vanwege de gerechtigheid vervolgd worden,
want voor hen is het koninkrijk van de hemel.’

En in Matteüs 20:

‘De laatsten zullen de eersten zijn en de eersten de
laatsten.’

Prediker heeft gelijk:

nu krijgen de rechtvaardigen wat zondaars verdienen.

Als je daaronder lijdt, lijk je op Jezus!

God buigt de oneerlijkheid, ook in onze levens, om in een
zegen.

Begrijpen doe ik het niet,

maar als ik kijk naar Jezus durf ik het te geloven.

4. Houd het goede leven vol

dia 16 – houd het goede leven vol

‘Wat maakt het uit hoe ik leef?’

Met die vraag hebben we met Prediker meegekeken.

Het is niet zo dat als je maar het goede doet, het goed met je

gaat.

En waarom niet, dat is niet te begrijpen.

Net als Jezus niet te begrijpen is.

Maar juist daarom is er geen reden om het maar op te geven, om te zeggen: 'als het toch niet uitmaakt, waarom zou ik dan niet voor de makkelijke weg gaan?'

Houd juist het goede leven vol!

dia 17 – laat je niet uit het veld slaan

Na zijn sombere woorden gaat Prediker verder:

'daarom prijs ik de vreugde,

want er is onder de zon niets beters voor de mens

dan dat hij zich aan eten en drinken te goed doet en geniet.'

Aan dat het leven niet klopt, veranderen we niets.

Wij krijgen het niet eerlijker.

Maar kijk ook naar wat God je wel geeft,

naar gewone dingen als eten en drinken.

Woensdag, op dankdag, staan we daar verder bij stil.

Laat je in ieder geval niet uit het veld slaan

als je hoort over bijvoorbeeld die Iraanse vrouw.

Nee, het leven klopt niet,

maar met Jezus heb je alle reden om jezelf niet vast te denken.

Geniet ook maar gewoon!

dia 18 – overwin het kwade door het goede

En denk niet: 'het maakt allemaal toch niet uit'.

Prediker zegt: 'omdat een slechte daad niet snel bestraft wordt,

is een mensenhart maar al te snel tot het kwaad geneigd.'

Doe het niet, trap daar niet in.

Nee, vandaag zie je het verschil misschien niet.

Dat je eerlijk bent, dat je opkomt voor anderen,

dat je jezelf ergens voor geeft zonder dat je er wat aan hebt, daar krijg je nu geen beloning voor.

Maar God keert alles om.

Volg liever Jezus, ook in hoe hij met onrecht omging.

Paulus schrijft in Romeinen 12:

'Laat u niet overwinnen door het kwade,
maar overwin het kwade door het goede.'

Stel er maar een eer in als je hierin op Jezus lijkt.

Misschien doe je jezelf daar naar menselijke maatstaven wel
mee tekort.

Zoals die Iraanse vrouw.

Als ze toch sterven moet, wil ze geen graf, niet die laatste
erkenning.

Laat uit haar dood dan liever nog iets goeds gebeuren:
dat anderen met haar organen kunnen leven.

Zonder dat ze weten dat het van haar is.

Ze zouden zich alleen maar bezwaard voelen.

Zelfs in haar dood wil deze vrouw het kwade door het goede
overwinnen.

Wees niet bang dat je tekort komt.

Wees goed, ook als het alleen maar problemen oplevert.

Het loont niet om rekening met anderen te houden.

Maar je leeft niet voor voorspoed, succes en bezit.

Onze schat is een andere.

Wees een laatste die een eerste wordt.

Wees niet bang om benadeeld te worden.

Houd het goede leven vol.

Ik ben er van overtuigd dat je dan iets veel beters vind:
geluk in Christus.

Amen.